

ТУРЦИЯ

—○○○—

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСИТИ НА НАРОДЪТЪ.

—○○○—

ТУРЦИЯ излизува сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мецидіета; ажнѣ отъ имперіята, 5 бѣли мецидіета. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са отнасятъ до редакціята са надписуватъ до Н. Генювича, редактора и издателя на вѣстникътъ. Външните настоятели отговарятъ за вѣстникътъ. Подписката за спомоществованіята става направо въ Цариградъ—Галата при сѣщиятъ.

24 МАРТА (ПО НОВИ СТИЛЪ)

—○○○—

30 ШЕВАТЪ 1282 ОТЪ ЕГІПРА.

ЕДНО БЪЛГАРСКО ЧИТАЛИЩЕ ВЪ ЦАРИГРАДЪ.

Миналата недѣля нашити младежи отъ Балканъ направиха едно събрание въ мѣстохъ при българската черква за да разгледуватъ мисльта за основаніето на едно българско читалище въ Цариградъ.

Обстоятелствата които ни окръжяватъ днесъ и простотата въ която са намирами заповѣдаха строго основаіето на едно таквостъ заведение, и като истински родолюбци, ний са радувахи съсъ въсхищеніе за това че нашити младежи отъ Балканъ разбрали съвършенно тѣ обстоятелства и тая простота.

Ний видимъ въ народната си исторія че отечеството ни е било сѣкоги въ благоденствие, когато е имало съгласіе въ утробата на народътъ.

Ний видимъ още въ народната си исторія че сѣки пѣтъ когато раздорътъ са е въдворявалъ помежду прадѣднѣти ни, отечеството ни е притѣрпѣвало найголемѣи злочестія.

Ний видимъ, най сетнѣ, въ народната си исторія че главното зло, съществена причина на общити наши страданія, е било черната завистъ за доброто си, сиречь да си завиждами единъ на други, да са мразимъ взаимно, безъ да искаме да познайми тая вѣчна историческа истина че напредваніето на едного отъ зависи отъ напредваніето на другигото.

Основаніето прочее на едно читалище въ Цариградъ нѣ само си има мѣстото, нѣ още то са е живо чувствувало на разни епохи отъ сичкити наши много или малко образовани Българи, които сѣ посѣщавали тоя градъ, като една отъ най необходимити мѣрки които трѣбува да са зематъ за успѣхътъ на народътъ ни.

Цариградъ е едно мѣсто, което е населено отъ различни народи, и въ разни махали смѣсено, безъ отлика на съсловія нити на положеніе, и едно читалище можѣ нѣ само да служи за срѣщалище (ранде-ву), и най много за Българити които сѣ прѣснати изъ Стамболътъ, както Чифутити въ свѣтътъ, нѣ още то може да въдвори и съгласіето, цѣль на цивилизаціята, помежду сичкити членови на тѣ народи, и да испѣди завистъта, майка на убійствата.

И таквасъ е била, ако не са лажемъ, цѣльта на първити основачи на таквиъ общи заведѣнія.

Нашити младежи отъ Балканъ, които ни даватъ голѣми надѣжди, не оставятъ нищо за да слѣдуватъ примѣрити на наро-

дѣти съсъ които живѣятъ; и тѣ познаватъ както насъ тая висока цѣль на читалищата, и ний мислимъ че тая висока цѣль е която ги е накарала да предложитъ прѣдприеманіето и поддържаніето на едно подобно дѣло.

Това което ражда слабостъта въ единъ народъ или въ едно общество, е както рѣкохми по горѣ, раздорътъ и завистъта.

Началото на раздорътъ и началото на завистъта, тѣ двѣ злини, които сѣ разорявали и царства и народи и общества и човѣци, произлизатъ първо отъ непознаването, и послѣ отъ лошавити прѣпорѣчки.

Напротивъ, когато хората са познаватъ помежду си, сирѣчь когато познаватъ въспитаніето си, мислити си, стремленіята си, достоинства си, съсъ една дума, качествата си, раздорътъ и завистъта нѣматъ мѣсто да обладаватъ сърцата имъ, нѣ сѣки ще глѣда своити работи, а когато доди до народни работи, той ще затичува съсъ жаркость, защото правятъ честь на народътъ му.

Ето услугити които читалището можѣ да направи, сирѣчь да направи да са приближимъ единъ до други, да са запознайми сички, да са притѣглимъ сички, и тѣй да дѣйствувахи сички, сѣки въ сѣврѣта на дарбити си и на положеніето си.

Нѣка са надяваме прочее че нашити младежи отъ Балканъ не ще оставятъ това ново прѣдприятіе, както много други зафанати и напуснати, нѣ ще иматъ куражъ за да го турятъ въ дѣйствието, както прилича за единъ отъ най многобройнитѣ народи на Отоманската Имперія.

ГОСПОДАРИ БАЛЪ-КАНАНЦИ.

Како, нати палатъ, азъ щѣ кажи на мама.

Прѣзъ гдинѣ си нѣколко душѣ отъ Шумень дойдоха въ Цариградъ съ помысль да зематъ воля отъ Управленіето за направа на желѣзень пѣтъ отъ Варна до Рухчюкъ. Тѣ както Българи предложиха първомъ вамъ да са сдружѣте за това общеполезно дѣло. А вы, мѣсто да послушате чтогодѣ предложеніето имъ, отласнахте и истудихте желаніето имъ, като имъ прѣдставихте невъзможни работи. Тѣй за тѣхъ не остана друго освѣнъ да си отидатъ отъ дѣло бѣха дошли безъ да завършатъ нѣчто. Не са мина много врѣмѣ, слѣдъ трѣгваніето имъ отъ Цариградъ, тутакси да видимъ Инглизи, че зяматъ върху си направата на реченный желѣзень пѣтъ, който и слѣдъ година турятъ въ дѣйствието. Нынѣ не остава намъ вѣке друго освѣнъ да си утѣшавахи, както крайдунавскити Българи за Бѣмскити вапори, че Инглизити сѣж харни кираджин, знаатъ да правятъ хубави коли и да са радваме, че щѣтъ ни возятъ съ кѣрия отъ Варна до Рухчюкъ, само съ разлика, че тѣ щѣтъ сѣдѣтъ на копринени постелки и да пи-

ятъ шампанія, а пакъ ний—на голыты дѣски и да са хранимъ съ хлѣбецъ посыпанъ съ чибрица.

По-лани излѣзоха други Българи и основаха въ Цариградъ съдружество за вапори, които и достигнаха да докарать първыи си вапоръ въ Цариградскый Лиманъ, който и работи нѣколко врѣмѣ по различни пристанища. Неопытностъта на основателити му направи да испаднатъ въ пригрыцаніето ви като останѣха на акционерити си да иматъ векмы въ Цариградъ, нѣчто непростено отъ закона на съдружествата, който векмыликъ и ги сѣсипа най послѣ, а тѣ си благодариха, виѣсто прѣдаване смѣтка на своити акционери, да са управятъ само съ двѣ думы: по хыщеніе на вапора. Статіята написана отъ васъ мѣрху честьта и развалата на Съдружество Провидѣніе, помѣстена у ваши вѣстникъ, Българити по възъ като я прочитаха космыти имъ настрѣваха отъ адъ за рѣката, която е теглила таково перо. Нѣколкоина отъ васъ отидоха и по далечъ: тѣн расписаха по възъ да не купува никой тѣхнитѣ акции. Тукъ нѣма да издирваме ако основателити сѣ быле лоши или добри хора, обаче дѣлото бѣше свято за насъ, то трѣбуваше да са неспуща.

Лани нагна и основаніето на съдружество за памучна фабрика въ Пловдивъ. Вы са покзахте съсъмъ студени и кѣмъ него, че ужъ ви сѣ свидѣло да жертвувате по една лира, а пакъ да ги испращате скупомъ въ Лондра, никакъ не ви е мило.

Желѣзны пѣтица нещете, вапори не желаете да имате, фабрики не ви трѣбуватъ, а кое ли е вашето желаніе?— Просвѣщеніе, образование и книжени общини, отговаряте.— Твърдѣ добръ, съгласни сме на това. Обаче да са просвѣти и образована единъ народъ трѣбуватъ пары, а по злополучіе у насъ ги нѣма. Кой ли баща не желае да изучи синовети си, та послѣ да нематъ потребъ да ставатъ сѣззи? Да дойдемъ до книжени общини. Имаме честъ да ви кажемъ, че тѣхъ съставитъ нѣ търговци а книжевници. Прѣди нѣкоя година си издаде Журналъ за науки, заналъ и търговіи. Кой отъ васъ го прочете? даже и исторіята на търговіята, която е испечатана въ него и която трѣбуваше да познавате, не погледнахте. Това ли е вашето желаніе за книжнина? Други казватъ, желаніето на Цареграшкити Българи е да направятъ Гимназія, ама нѣматъ пары.— Какъ, рѣкохми, хората правятъ воденници на вѣтаръ та медатъ брашно, та зашто и Цариградскити Българи да не направятъ гимназія на вѣтаръ?

Отъ какъ е явно познато, че парата е душата на всичкити работи, отъ какъ безъ нея ничто не може направи чловѣкъ, зашто да не дадемъ да разумѣятъ нашити хора тоякъ най-главнѣи и най-важнѣи въпросъ? — Първомъ трѣбува да са просвѣтимъ и образуваме, че тогасъ щемъ знаемъ какъ да спечелимъ и парѣтъ, щете кажете.— Твърдѣ добръ, обаче то е второстепенна работа. Спорядъ наша собственъна мисль, и която сме готови всякогажъ да по-

твърдяваме, трѣбува по-напредъ да съсчелимъ пары и сѣтѣй посрѣдствомъ богатството да ся просвѣтимъ и образоваме. А парити ся печелятъ най-напредъ съ работа. Нима не гледаме мнозина, които не знаятъ да запишатъ нмѣто си, нмѣтъ никакво просвѣтѣние и образование, да нмѣтъ много пары, а пакъ други, просвѣтени и образовани даже и свършили Университетъ, да нмѣтъ паръ въ назухата си?

Единъ Българинъ.

ОТВѢТЪ НА ВРѢМЕТО. (1)

Отъ каквинѣтъ на тѣзи впечатления и отъ тѣхното располагање излиза извѣстни строй мысли, които опрѣдѣлява характера на дѣтето. Има ли право Врѣмето да отрича моето мнѣние, когато само дохожда до тамъ до дѣто съмъ дошелъ и азъ? Азъ не искамъ да го укорявамъ за това; азъ искамъ да покажа само че то има криво понятие, то го е получило отъ Академіята, и зарадъ туй не искамъ да го укорявамъ. Тамъ въ академіята, мислятъ, че человекъ става добръ само отъ външнѣтъ вижненія, отъ сухото правоучение, и за туй възпитаніе наричатъ само тѣзи вижненія. До колко е лъжовно таквото понятие, сѣки може да покаже, ако бы да прави наблюдения надъ дѣтскитѣ природѣ: онъ ще види, че на дѣтето дѣйствуватъ само живитѣ впечатления, само примѣритѣ, и че голѣмѣтъ вижненія ако не сѣ съгласни съ впечатлѣніята, сѣ примѣритѣ, си оставатъ недѣйствителни. Азъ съмѣтвамъ възпитателитѣ да испитатъ това нѣщо сами; науката го е доказала съ най-убѣдителни фактоне, нѣ не ще е излишно да имаме и личенъ опытъ.

За туй съмѣтвамъ да са опыта тая работа че, като имаме лъжливо понятие за възпитаніето, ний му назначаваме и лъжливи цѣли, ний достигаме тѣзи цѣли съ лъжливи и вредни за дѣтето срѣдства. И наистинѣ, какви сѣ цѣлатѣ, които задаваме на възпитаніето? Тѣзи велики цѣли сѣ: дѣцата ни да сѣ мирни и послушни. Какъ достигаме тѣзи цѣли? Съ силата на родителскіи (или наставническіи си) авторитетъ. За да са изпълнява нашата воля, или по добръ, нашии произволъ, ний искореняваме отъ душицѣтъ на дѣцата сѣка самостоятелность въ мысли и въ дѣйствія. За истинскитѣ цѣли на възпитаніето—да стане дѣтето умствено развито, да получи съзнание за своето човѣческо достоинство и да живѣе самостоятелно—за това ний нмѣме ни хабери. Кога е тѣй, ний ще бждемъ вѣчно глупавы, като дѣца и ще живѣеме съ чужды умъ.

Когато дѣтето е приготвено до тука, като встѣпи въ живота, ще го посрѣщатъ нѣкои и други обстоятелства, които съвсѣмъ ще го замалѣтъ. Това не бы са случило, ако да не бѣше дѣтето пѣтено още отъ малко.

За да прѣваря едно възраженіе, което несъмнѣнно ще ми направятъ нѣкои благонамѣренни хора, азъ бѣлѣжъ, че дѣтето трѣба да стане миренъ человекъ и трѣба да има почитъ и послушаніе къмъ родителитѣ си, че сичко това е добро и че азъ не го отхвърлямъ. Сичката ми глѣчка излиза за това, че тѣзи качества на человекѣ трѣба да излизатъ отъ убѣждѣніе, а не да са достигатъ съ принужденіе. Преди да са иска послушаніе отъ дѣтето, трѣба да му са докаже 1, че са иска добро нѣщо, справедливо нѣщо, 2 защо го искате. Само таквоти възпитаніе ще направи дѣцата ни по добры,—за туй че ги направи таквитѣ, защото ще ги направи по умны, ще ги научи да обсъждатъ нѣщата.

Че първоначалното прѣподаване може да истъпи человекѣ, това е толкова очевидно, що-

то нма нужда да са простирамъ пакъ за него. По добръ да прѣимемъ на друго възраженіе.

4. Врѣмето намира че отвлечеността на писмата ми потвърждавала неговото мнѣние за неразбирането ми на прѣдмета, за който говорѣ. „Ако да бѣше разбиралъ прѣдмета си, казвато, Икономовъ щѣше да пиши съ таблици и числа.“

Не зная отъдѣ зема то таквизи доводи, които говорѣтъ само на тѣзи хора които не разбиратъ какво нѣщо е доводъ. Едно нѣщо само по това, че то было отвлечено, не може да бжде лъжливо; и, наопаки, нѣщо, искавано съ числа и таблици, не може да е сѣкога истинско. Причината на отвлеченитѣ форми на писмата ми е тая, че тѣ не искаватъ нѣщо о кончателно. Ако да бѣхъ искавали пълна теорія (каквото казва то) за училищнитѣ уреджанія по нашето отечество, тогава бѣлѣжката на Врѣмето щѣше да си има мѣстото; тогава азъ трѣбаше да ги прѣдстави въ статистическѣ форми. Нѣ монѣтѣ писма сѣ чисти бѣлѣжки; отъ тука излиза, че азъ можъ да ги прѣдставимъ въ каквѣто щѣ форми, да ги напиша по таквѣ манерѣ, които ми иде по лесна.

Като си помисли Врѣмето дѣ и какво сме са учили, то лесно ще разбере, защо писмата ми сѣ отвлечени. Ний сме са учили въ заведение, дѣто са прѣподаватъ отвлечени прѣдмети дѣто сичко учение и сичкитѣ упражненія сѣ отвлечени; какво чудно, ако са е отразила тая отвлеченность и въ писмата ми? Когато Врѣмето толкова-годишенъ български писателъ не може да са освободи отъ тая отвлеченъ манеръ, ами за сичко говори отвлечено, безъ числа и безъ приложение, до мене що остава? То иска отъ мене това което то само неможи да даде.

На насъ, съ Врѣмето, са оправдаватъ думитѣ ми, които казахъ нѣдѣ си: школото учение са искава прѣвъ сичкѣ живото и въ сичкѣтъ дѣятельность на человекѣ. (Слѣдва.)

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦИЯ.

ТУ.ІІІА, 20 Февруаріа. — Споредъ общаніето си ида да ви съобщѣ подробностите които изследовахъ на Тулячѣ. Нма да ви описвамъ статистически положеніето на този градъ, нѣ ще ви кажа това което са касай до народнитѣ интересъ: тулячкото българско общество доволно са отгличава отъ другитѣ български общени въ нѣкои нѣгови особни преимущества. Дѣйцитѣ му по настоящѣ сѣ опитнички, които, смѣя да кажа, че сѣ съ отъ младежите. Нѣ какво могатъ тѣ самитѣ да направятъ, когато въ сѣкой градъ въ България сѣществуватъ по нѣколко аристократични отъ нашитѣ Българи, отъ които и този унѣ алафранга градъ не са лишавъ; къмъ които ще са обрна съ най-малкото дуказательство което ще засвидѣтелствува наименованіето имъ: Питѣмъ ги Г-да когато сте добродетелни на обществото, защо му държите църковнитѣ нечиги съ които сѣ даватъ улы и др. отъ четири години насамъ? Когато въ сѣкое общество са опрѣдѣляватъ надостоятели църковни за сѣка година, на които дължностьъ е да надзираватъ подобни работи, и да даватъ отчетъ на определеното си врѣмя за разходите и приходите презъ цѣлата година. Казвате че обществото ви было бѣдно, бѣдно зѣръ, отъ дѣ ще са обогати? Когато това въ този онова въ онзи, жалваха ми са младитѣ че, и ако да наповнѣвали нѣколко пѣти за тѣзи църковни притѣжливѣ, които не е право да стоятъ у другій у нѣкого освѣнъ у църковнитѣ надостоятели, нѣ тѣзи Г-да сѣ сторили углушки. Азъ прочее отъ моя страна ги моля да даждѣ исканитѣ нечиги на обществото, иначе ще ма понудятъ да ги

наоблича лично предъ българската публика. Чудно ни е отистина какъ въспрѣматъ подобни лица, да посегатъ на тѣкави малки работи които за тѣхното сѣстояние не сѣ нищо, нѣ за едно общество е голѣмо нѣщо, защото отъ много капки става едно благо. Училищата имъ тука както е насѣждѣ по България, усѣждатъ само бѣднитѣ учители че нмѣли твърдѣ голѣми успѣхи! та какви успѣхи нищѣти о Брагіа! когато двама учители на двесте триста ученици какво могатъ да направятъ? Казвахъ ми надостоятелитѣ училищри че ще си доведатъ една учителка, и то похвално дѣло, стига да са турѣ въ дѣйствиѣ! По добръ бы бѣха направили Тулячници да са постарятъ да положатъ една училищна Касса както и я были предирѣли да турятъ въ дѣйствиѣ, за които Негово Благородіе Г. Стефанъ Теодоровъ, и ако да сѣ е старалъ твърди много дано да са усѣществя това свѣто дѣло! за което и общаващѣ едно огромно количество. Нѣ какви неспоразумѣнія сѣ станали между гражданитѣ, та са умрѣвило туй добродетелно предирѣтіе! което сега и самото ни честно правителство го изискава. Повторително ще кажа на Тулячници, че само тогава ще сѣ за похваля, когато си направятъ училищна касса, което да можѣ да отговаря за сичкитѣ нужды на училището.

Тулячници! първъ примѣръ имате пловдивското общество, за похваля сѣ Пловденци, да живѣятъ такива граждани, туй ще оставатъ имената си неизгладими въ сърцага на българскитѣ младежи!!!

СЛИВЕНЪ, 1 Марта. —Миналѣтъ недѣля останалѣ смаяни кѣто прочетохмы една статіѣ особенно за Сливенъ, която бѣше помѣстена въ вѣстникѣтъ ви.

Непознатѣ съчинителъ на тѣзи статіѣ си лѣва унѣ мой защитникъ, и ся казва да ся е загрыжилъ много за можѣ оставка отъ чербаджилѣ. Нѣ отъ съдържаніето на статіѣтъ всяки може да разумѣ каквѣ подлость ся вѣре въ него. Онъ, кѣто искалъ да посѣе раздоры между нашитѣ съграждани, писалъ клеветы и лѣжи, които съвсѣмъ си нмѣмъ мѣстото и дѣрналъ даже да докачи личности.

Азъ отъ мож странѣ, които познавамъ работитѣ по отблизу, не можъ да замѣля безъ да кажѣ на читателитѣ, че всичкитѣ тѣя клеветы сѣ измыслени отъ неознати дописникѣ. Колкото пакъ що казва за менѣ, че съмъ си далъ оставкѣтъ по причинѣ на злоупотребленія на нѣкой си нашъ съотечественикъ Султанъ ефенди, азъ не познавамъ да е имало такова нѣщо, нито таквизи злоупотребленія. Слѣдованелно, ако моята оставка бжде дадена, то станѣ съвсѣмъ по нѣкои мои частни работи, които ми недоуцажѣ да продължавамъ за по надѣлго.

Излишно бѣше прочее, гдѣто нѣкои отъ нашитѣ съграждани безъ да проумѣжѣтъ добръ смисълъ на статіѣтъ, турихъ сѣмнѣнъ върху менѣ и помислихъ да съмъ споразумѣнъ съ дописника ви. За това съетохъ за мож дължность, да лѣжъ причинѣтъ на оставкѣтъ си и да отблѣснѣ отговорностьтъ, които ми са налага, като оставямъ на съотечественицитѣ си сами да оцѣнятъ венчкитѣ тѣя лѣжливы неприяности, които са разнасятъ изъ града върху моята личность. —Анонаки Икономовъ.

ЦАРИГРАДЪ, 10 Февруаріа. — Г. Д. В. Манчевъ, Ний предлатителъ за вашъ географическый Атласъ, за който прѣди три години бѣхте издали обявленіе и уверявахте че са печаталъ въ Готъ (въ Германия) молимъ да нмѣвите що станѣ съ него? ще ли да излѣзи нѣкога на свѣтъ, или напрозно го очакваме?

нашнѣ пари Г-не Манчевѣ, сѣ скъпи; защото като сиромашки ученици, отъ залъга си смѣ отдавали тогазъ по 10 гроша за да ви предплатимъ; освѣтъ това и нашето време е пакъ още много по скъпо; защото нѣма да са завърнемъ и втория пѣтъ на наукъ, та да можемъ да прѣминуваме сега времето си безъ нужните учебници; заради това кажете ни що да правимъ? да ви чикамы ли още, или да даваме сега пакъ други пари за да си земемъ отъ атласа на Г. Данова.

Споредъ както са научихмы отъ вѣрно мѣсто, ний не сте имали намѣрѣние да печатате казанний Атласъ; нъ въ такъвъ случай не требоваше ли да явите на подписанитѣ ви спомоществователи за да знаятъ, та да са не лажнатъ и не надѣватъ като коня на праздна торбъ?! Това постѣпаніе никакъ не е честно отъ васъ, Г-не Манчевѣ, гдѣто си допустихте да правите такъва неблагопристойностъ още отъ начало на това ваше най деликато предпріятіе, съ лажни и батачилъци просвѣщеніе не са проповѣдва! (Единъ за сичкити.)

ПРИМѢНЪ, 20 Февруаріа.— Тука имамъ единъ учитель Загорецъ. Отъ какъ е дошелъ той тука работите ни отиватъ се напредъ както на рацитѣ. Тоя учитель са запырилъ да проповѣдва на народъте елленчилната. Нъ думити които излизуватъ отъ устата му прѣдаватъ голѣмата нѣгова неспособностъ за това високо дѣло: погрѣшуваніето на Българите въ тѣя страни.

Прѣдъ нашнѣ очи за да сполучатъ ний мислимъ че дѣто ще харчатъ двойни и тройни количества суми пари за тогава учителя, безъ да си ползуватъ отъ нѣго, по добръ нѣка похарчатъ новече отъ тѣя суми та да можатъ да ни погрѣчатъ

Колкото за Гръкоманити, тѣ сѣ гордѣятъ и глѣдѣтъ да си показватъ съсъ характеръ благороденъ, и съсъ образованіето. Тѣ си учатъ дѣцата се на гръцки языкъ, нъ безъ да научатъ нѣщо. Българскитѣ языкъ е тука владающитѣ языкъ, обаче не са учатъ по български за да можатъ да разбиратъ послѣ и нѣщо отъ нѣкакви български списанія.

Прѣди Божикъ Г. Антимъ митрополитъ отишелъ, споредъ както са научихъ, за Велесъ. Като минавалъ презъ Прилѣвъ, той поивкалъ селените и ги съвѣтвалъ, ако имать пари да си направятъ черкова, първа нѣгова търговія и първо нѣгово за грабеніе сръдство. Ний го похваляваме, че са труди да направятъ селените богобоязливи и набожни. Обаче отъ камъни да правимъ черкова за да исполнуваме апостолскитѣ дѣлности не е лошо нѣщо; нъ за това нѣщо трѣбува да има и хора които да разбиратъ що ще рече черкова, християнинъ. По нашнѣ страни сѣ такъвизъ хората.

ЛЪСКОВСКА СВАДБА.

Отъ П. В. Одякова.

IV. За свадбѣтъ.

1 Какъ сѣ проси мома за уживаніе.

Когато вече сѣ всплѣтъ любовнитѣ нагоны у момъта и вече узрѣла въ природѣтъ си, то тя показва нѣкакви веселости, виткогити, кършяния и други подскокъ и пѣсни у кѣщи; хване чѣсто да по поглѣда на прозорцитѣ къмъ пѣтя, чѣсто ѝ сѣ ходи на владѣницъ за водъ съ запырѣнитѣ рѣкави и сѣ безрѣкавче и въ студено врѣмя. Ако види на пѣто момче, тя го глѣда подѣ вѣждѣ и кѣту захласната го слѣдва съ поглѣда си до кѣту го изгуби отъ прѣдъ очитѣ си. Хване да сѣ разговори съ дружкитѣ сѣ за момчешки работи и за свадби, сѣ малко думы: денѣмъ и нощѣмъ сѣ момчи ѝ сѣ вѣстѣтъ прѣдъ очитѣ и въртѣтъ въ мозъка. Охоно глѣда пѣтъти

какъ сѣ боритѣ съ кокошкитѣ, и сѣ сѣрди на кокошкитѣ дѣто бѣгатъ отъ пѣтела и други много такъви-ти тѣнки бѣлѣзи сѣ впазватъ у оскѣнѣтъ момъ при познанието на доброто и злото, които даватъ всѣкому да разбере, че тя иска да сѣ жене и стане мѣстѣница.

На това сѣ оскѣнѣтъ старѣтъ, майка и баща, и поотпущватъ ѣждѣтъ на момътъ, кѣту сѣ казватъ, какво вече взѣло да не ѣ сѣвърта. Наконуватъ ѝ добръ примѣнъ и чѣсто ѣ пущатъ да сѣ прѣсѣява и крѣстосва по пѣтицѣтъ и по хората. Съ примѣнѣтъ сѣ тя сѣ облича само по най-големъ праздници, а по други сѣ по долни, нъ нови и кѣчени дрѣхы. Можѣтъ да сѣ взѣмѣтъ у момътъ три ката рува-дрѣхы. Едни най-скѣпи и красни за по Рожд. Хр. Сурваки, Великденъ, Гирьговденъ; други за по другиѣ второстепенни праздници въ по-ѣвѣтенъ нѣмъ, и трети за всѣкий денъ прѣзъ недѣлѣтъ по-простички нъ сѣ новички за прѣдъ хора.

Кѣту сѣ блѣстне хубавицата мома на хорото да играе, момѣтъ хване да имъ мига око то за неж; тѣ сѣ напредварѣтъ кой да ѝ грабне кѣтъкѣтъ цѣтѣ отъ главѣтъ или да сѣ илови да играе до напѣтътъ тѣ-зи или она-зи ѣждѣвинѣтъ. Момата не сѣ смѣе сръцѣтъ момѣтъ, нито на гласъ, не сѣ разговори високо, и по тихонко сѣ дружкѣтъ си, до кождѣ повече стои обѣрѣтъ сѣ поглѣда-си и само съ устни и страни сѣ поухлибва и засмѣва. На хорото момата показва голѣмъ благороденъ характеръ и живостъ въ прѣстѣпаніето си или подхонване въ играѣтъ нѣгрѣ. Тука нѣма слабодушие, трѣба да сѣ играе цѣлы 2—3 часа неуморими, нъ не градски прѣмрѣлы игри, а селски юнашки, на които тропаніето заглушава гласа на гайдѣтъ. Момата ако обича или не момѣта, то трѣба да му даде волѣ да сѣ улови до неж да играе, и тѣ сѣ държи до кѣту обиколи дваѣхъ хорото: ако го обиколи може да го обиколи и тѣриждѣ до пѣтъ пѣти, и не-повече, за да не рѣкѣтъ глѣдѣтелѣтъ, че тѣ е зализана у него; защото при насъ у Лѣсковецъ сѣ взема за лѣгкомысленностъ да има мома любовь върху единой момѣтъ, когато не сѣ знае положително кой ще ѣкъ взѣме. Твърдъ малки и низки разговори сѣ водѣтъ при нѣгрѣтъ между хванѣтитѣ за поелъ или рѣжѣ, мома и иргенъ; защото момата само отговаря, а никога не повѣжда разговоръ, за да не навѣче на себе-си ираждѣ отъ другитѣ момѣ на които докъ е мома, трѣба да имъ сѣ показва наклонна за обѣтъ.

Кѣту играе момѣта два три праздника на хорото до таж или онаж момъ, той нѣма свободѣ да ѣкъ попыта да ли ще го взѣме; рѣдко сѣ предлагатъ такъви въпроси въ очитѣ на момътъ отъ иргеня. Тѣ сѣ зализватъ, нъ безъ да можѣтъ ясно да сѣ откѣрѣтъ любовьтъ. Ако сѣ откѣрѣе ясно любовьта, то другитѣ момѣ-пѣснопоѣки, ще имъ исполѣтъ върху това едижъ любовѣтъ пѣсень. За това сѣ пѣжѣтъ покрѣто любовьтъ, която постѣпнино сѣ распазва прѣзъ други лица. Кѣту сѣ допадне на момѣка еди-кой мома, той на утрово вѣ по-недѣлѣникъ кажи на майка си, че обича единое хвѣроконо чѣдо. Майката обади на мѣжѣ си, който, ако добри, съзвѣолава да сѣ попроси тѣ-зи любѣмъ на сына му момѣчѣ.

(Слѣдва)

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

ФРАНЦИЯ — Разискуваніята върху тропското слово слѣдуватъ съсъ живостъ въ сенатѣтъ. Тѣя дни Г. Тьеръ, единъ отъ най забѣлежителнитѣ оратори, приказвалъ едно слово върху политическото учредѣніе на Франціи.

Въ това слово Г. Тьеръ са мѣчи да докажи че днешнитѣ свободи не удовлетворяватъ Французскитѣ народъ; врѣме е веки, при-туря той, да му са дадѣтъ свободити отъ 1789 година.

Главнитѣ свободи върху които упорстѣвува най много ораторѣтъ на оппозиціята сѣ слѣдующити:

1° Личната свобода. Чрезъ тая свобода Г. Тьеръ разбира гарантируваніето на гражданитѣ и сигурността му отъ сѣки про-изволъ и правото да сѣди сѣки чиновникъ който бѣ дръзналъ да я наруши.

2° Свободата на печатѣтъ. Чрезъ тая свобода Г. Тьеръ иска щото сѣки гражданинъ да има право да сѣ изразява свободно мислѣти, безъ да го наказува правителството за каквото и да пиши; да можѣ да изважда вѣстници или брошури или книги безъ да сѣ допитва отъ началството; защото, при-туря той, най строгото наказаніе, което можѣ да сѣ даде на единъ писателъ, е общо-народното неодобреніе или отвращеніе.

3° Свободата на избираніето. Чрезъ тая свобода Г. Тьеръ иска независимостъта на гражданитѣ касателно до прѣдпочтеніята си; сирѣчь когато са избира единъ прѣд-ставителъ да има сѣки гражданинъ свободата да сѣ даде гласѣтъ за когото ще.

Г. Тьеръ обрѣща послѣ вниманіето си въху въшната политика на правителството: той го чука за италианскитѣ бой, за злостѣянито на папското сѣдалище, за безплѣднитѣ постѣпки при рускитѣ кабинетѣ от-носѣтелно за Полша и пр. , и свѣршва като утвърждава че сичкити тѣя кусури щѣха да сѣ избѣгнатъ, ако имаше потрѣбнитѣ свободи, и правителството не щѣше днесъ да сѣ пишмани за спѣко каквото е зафана-ло глупава.

АВСТРИЯ.— Императорѣтъ и Императрицата, които са намириха въ Пенца, трѣгнали тѣя дни за Виѣна.

Разногласиата които раздѣлятъ Маджарити отъ Франсоа Йозефа отивали на примиреніе, споредъ уверѣніята на нѣкои вѣстници.

Хортува са че австрійскитѣ Императоръ бѣлъ расположенъ да отѣтѣпи приврѣ-менно управленіето на Шлезвигъ-Холщайнскитѣ герцогцини на Пруссія, безъ да сѣ намѣсва той на нѣщо.

Увѣрватъ че сега скоро щѣли да сѣ проводятъ при разни германски дворови много генерали, отъ високи служби съсъ политически мисіи.

ИНГЛИТЕРА.— Въ послѣднитѣ си брой извѣстѣхми че Джонъ Русселъ сѣ готвѣлъ да сѣ дава оставката. Тая новина са изобличава сега отъ нѣкои вѣстници. Джонъ Русселъ ималъ бѣлъ намѣрѣние да стои на мѣстото си.

Въ камарити на общинитѣ станали разни разгѣждания върху улучшеніята които трѣбува да сѣ увѣдятъ въ избирателната свобода.

Бюджетѣтъ на царцината занимава и той доволно мѣсто въ тѣя камари.

Бригантическото правителство рѣшило официално да извади сичкити съдѣлати които правили чѣстъ отъ фенеанѣзмѣтъ.

Европейскитѣ вѣстници не одобряватъ тая мѣрка.

ПРУСИЯ. — Говори са че сега скоро щѣло да стане едно министерско промѣненіе.

РУСИЯ. — Петербургскіятъ кабинетъ не глѣда съсъ добро око Молдо-Влашкинѣ работи.

Журналъ де Петербургъ, министерски органъ, като говори за тѣ работи, казува че не трѣбува да са излазува вѣнъ отъ прѣдѣлѣти на паришкѣятъ трактатъ отъ 1856.

Една дълбока тишина владѣе въ тая широка имперія.

Увѣряватъ че руското правителство са готвело да направи единъ голѣмъ заѣмъ въ Европа.

ПАПСКИ ВЛАДѢНІЯ. — Кардиналъ Антонели испроводилъ по миналата недѣля едно окръжно писмо до сичкитѣ папски прѣдставители при чуждитѣ дворови.

Въ тѣя окръжни писма, секретаринътъ на Святото Сѣдалище излагалъ подробно положеніето, което сеутемврийскіятъ договоръ, ако са испълни, ще направи на папата.

Като обнародва тѣя работи, цѣлѣта на кардиналъ Антонели е да обѣви предъ Европа че каквито случки и да станѣтъ слѣдъ извършваніето на рѣченіятъ договоръ, Папата не ще има никаква отговорностъ, предъ католическѣятъ свѣтъ.

Едно писмо, проведено отъ княза Горчакова въ Римъ, извѣстява че петербургскіятъ кабинетъ не рачилъ да обсъди постѣжката на посланикѣтъ си, Месендорфъ, но рѣшило да стои въ Римъ, като гражданинъ, или като поло-официаленъ агентъ на руското правителство до нова заповѣдь.

ИТАЛИЯ. — Знайте, че сега една конференція ще са отвори въ Парижъ за да разглѣда желаніята на Молдо-Влашкиятъ народъ и причинитѣ които сѣ го подосторили да сваля Куза-бей.

Понеже Италия сѣ исклучи отъ тая конференція отъ страна на чуждитѣ сили, министрѣтъ на външнитѣ работи направила равни постѣжки при тѣя дворови за да сѣ прѣми и единъ италиански прѣдставителъ въ тая конференція, и говори са быля че тѣя постѣжки дали благопріятни слѣдствія.

Главинѣтъ секретаръ въ министерството на външнитѣ работи са былъ отрѣдилъ за тая работа, споредъ нѣкои слухови.

СЪЕДИНЕНИ ШТАТИ. — Въ конгресътъ станали много живи разискуванія върху прѣмнаніето въ утробата на тоя свѣтъ на прѣдставители отъ Южнѣти.

Прѣдсѣдателя прѣлѣлъ най сетнѣ това мнѣніе, и рѣшило са единогласно че отъ сега нататѣкъ тѣ ще правѣтъ частъ въ тоя конгресъ.

Йеферсонъ-Дависъ щѣлъ да са проводи вѣчно на сюрюнтъ въ Европа заедно съ фамилиятъ, безъ да са завръща.

МОЛДО-ВЛАХІЯ. — Тишината владѣи въ Молдо-Влахія най дълбоко, по добръ отъ когато царуваше Куза-бей.

Увѣряватъ че приврѣмненото правителство было рѣшило да унищожи законитѣ, издадени отъ Куза-бей, касателно до учрежденіето на ромѣнската черква.

СЪРБИЯ. — Рускѣятъ консулъ отъ Белградъ отишелъ за Вѣна за да распита какъ е станало букурещкото движеніе.

Казуватъ че Сърбія чакала съсъ едно особно нетѣрпеніе слѣдствіята които ще даде парижката конференція за Молдо-Влашкинѣ работи.

ЧЕРНА-ГОРА. — Князѣтъ на Черногорци са готвеше отъ много врѣме да основѣ една печатница въ Цетина и да обнародва единъ политически вѣстникъ. По нѣкакѣви причини непознати тоя проектъ са бѣше оставилъ. Сега сѣ научявами че сега скоро той щѣлъ да са тури въ дѣйствиѣ.

Жителитѣ отъ това княжество сѣ погрозени въ голѣма сиромашія. Освѣтъ това и хранитѣ не станали тая година, което отчѣйва земледѣлцитѣ.

СЪБАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Научявами са че Етхемъ паша, министръ на трговитѣ и на общенароднитѣ работи са готвилъ да отиди за Сливенъ за да изравни мѣнотитѣ които сѣ представили за извършваніето на работитѣ на царскѣятъ пѣтъ отъ Вургасъ до Карабунаръ. Не са съмнѣвами че присѣствіето на Н. П. ще даде край на това противодѣйствиѣ, което е станало слѣдъ смърмѣта на каймаканинътъ Ранфъ-бей.

— Въ прѣдпоследнѣтъ си брой нѣй бѣхми извѣстили че Кабузи-паша щѣлъ да са испроводи отъ турското правителство за да чести тѣя царяваніето на Леополда II. Това не излѣзе право. Н. П. Кемалъ ефенди, министръ на общенародното просвѣщеніе, е който ще да са проводи.

— Пишѣтъ ни отъ Сливенъ че кореспонденцията която бѣхми помѣстили въ последнитѣ си бройови относително за промѣненіето на градскѣятъ чорбаджі, произвела лошави впечатленія въ тоя градъ. Из само по първитѣ граждани събрали нѣкои отъ младежитѣ за да ги питѣтъ кой е писалъ тая кореспонденція, нѣ отъ тѣ ги заплашвали че ако не кажатъ истината, щѣли да са отираватъ до царското правителство за да научѣтъ това лице.

Отъ наша страна, нѣй съвѣтави Сливенци да не клѣветатъ хората. Ако има нѣщо да ги гложди, и най много Султанъ ефенди, тука има правителство, и тѣ нѣма освѣтъ нѣму да са отираватъ за да искѣтъ смѣтка за това дѣто е писано безъ да правѣтъ раздори съсъ младитѣ.

Нѣй имамѣ лошави свѣданія за Султанъ ефенди. Ако тѣя свѣденія сѣ лѣжливи, и ако Султанъ ефенди е правъ, нѣка сливенската община ни проводи единъ отговоръ за това дѣто са е писало и обнародвало, и нѣй сми готови да го помѣстимъ въ вѣстникѣтъ си.

— Г. Димитраки-бей, единъ отъ първитѣ тулянски граждани, благоволи да подари седемъ тѣла отъ вѣстникѣтъ ни за по тѣя страни на Македонія дѣто съзнаніето и просвѣщеніето не сѣ направили още никакви успѣхи въ сърцата на тѣя наип забравени съ-отечественици.

Г. Димитраки-бей е въодушевенъ съсъ благородни и патриотически чувства; тоя е единъ отъ тѣя редки Българи, които желѣятъ искрено възражданіето на народѣтъ ни; и като подарява горнитѣ тѣла нѣй смѣемъ да кажимъ чи тоя извършва двѣ най високи длѣжности: отваря очитѣ на тѣя дѣто плачатъ за свѣтлинѣ, и улѣснява изданіето на вѣстницитѣ ни, предпріятіе най злосточно понежду ни!

Като благодаримъ публично на Г. Димитраки бей за тая добрина, направена на народѣтъ ни, нѣй хранимъ надѣжди че и другитѣ наши съотечественици ще подражатъ тоя голѣмъ примѣръ който прави наистина

голѣма честъ на тулченскитѣ граждани и особно на тулченското българско общество.

— Влашкиятъ Мониторъ слѣдува още да обнародва писма отъ различни градища отъ които жителитѣ удобряватъ извршеното дѣло.

— Прочитамѣ въ Румѣнулъ:

Законѣтъ за наименованіето на духовнитѣ главатари отъ князѣтъ, законъ който докачѣше сичкитѣ религіозни прѣданія на страната ни, законъ който бѣше уплашилъ сичкитѣ благочестиви души е унищоженъ или ще са унищожи подиръ малко врѣме, благодѣреніе на сегашното правителство което знае какъ да почите и което ще почита съкоги прѣданіята ни и быля суевѣріята ни.

Отъ сега на татѣкъ духовнитѣ главатари ще са избирѣтъ, както напредъ: тѣ ще бѣджѣ неизмѣняеми, както са быле съкоги, и не ще зависѣтъ освѣтъ отъ отечеството, а нѣ отъ една еднородна властъ която може да ги извади споредъ кефѣтъ си, и да унищожи властѣта имъ, като имъ зема постоянството, безъ което не бѣше веки за тѣхъ нити свобода за дѣйствиѣ, нити достоинство за поведѣніе.

— Много спомоществователи отъ Тракія и Македонія ни са уплакуватъ че не прѣмнали редовно вѣстникѣтъ ни. Нѣй долнимъ надостелитѣ си отъ тѣя страни да глѣдѣтъ да раздаждѣ по редовно вѣстницитѣ, и нѣка бѣджѣ увѣрени че нѣй ще ги възнаградимъ единъ денъ за тѣя безинтересни услуги.

— Научявами са че тѣя дни щѣлъ да излѣзе отъ литографія портретѣтъ на Митхадъ паша, главенъ управителъ на Дунавскѣятъ Вилаетъ. Тоя портретъ щѣлъ былъ да сѣ продава на една умѣрена цѣна.

— Пишѣтъ ни отъ Едрене че Куршидъ-паша пристигналъ миналіятъ вторникъ въ тоя градъ. Тоя са дочакѣлъ съсъ радостъ. По забележителнитѣ отъ чиновницитѣ, религіознитѣ главатари излѣзли единъ сахатъ на вѣнъ отъ градѣтъ да му кажатъ добръ дошелъ.

— Казуватъ че Н. П. Г. Пансія врачанскѣятъ владика са готвилъ веки да трѣгнѣ за епархіята си тѣя дни.

— Пишѣтъ ни отъ Габрово че училищата, които сѣ бѣха затворили преди нѣколко врѣме по слѣдствіе на нѣкои препирни, сѣ отворили веки и влезли въ обикновеніятъ си редъ.

Нѣка са надѣвами че Габровцитѣ ще са възползуватъ отъ лошавіятъ примѣръ когото дадохъ предъ публиката за да исправѣтъ работи които докарѣтъ отвращенія въ съко сърце. Нѣка знаѣтъ още и чорбаджитѣ които имѣтъ претенціи да са казуватъ въ сѣ силѣ и въ Габрово че ако сѣ такѣвъ въ градѣтъ си, то има други по всенли въ Цариградъ!

— Писмата, които прѣхмѣ тая недѣля отъ вѣнъ ни извѣстѣватъ че тая тодина зимата была много лека сравнително съсъ другитѣ прѣминали години. Снѣгъ падналъ динѣ малко; дждѣ още по малко. Това давало голѣмъ безпокойствіа на земледѣлцитѣ.

— Хортува са че холерата са появила въ Египетъ.

— Казуватъ че единъ Италианецъ ижтникъ са поминалъ тука ози денъ въ италианската болница отъ холерата. Макарь и да не сѣ са потвърдили още медицински холерически знакови, нѣ нужно е отъ сега да внимавами да ядемъ здрави и угодни ястета.

— Въ Видинъ народѣтъ роптай още срѣцу владиката, който живѣи въ тоя градъ, нѣ който неслужѣлъ въ черкова.

— Увѣряватъ че сега скоро щѣли да са зафанѣтъ въ Голѣмѣя свѣтъ разискуваніята върху бюджетѣтъ на имперіята.

Отговорникъ Никола Геновичъ.